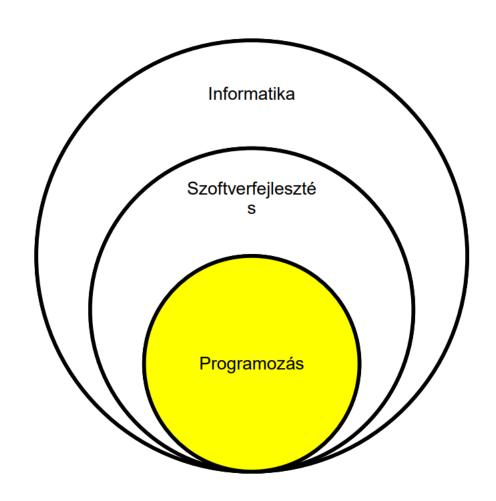
Programozás

Varga Domonkos

A nagy kép

Programozási nyelvek

- Sok programozási nyelv van.
- Népszerűségük idővel változik.
- Sokszor előfordul, hogy addig ismeretlen nyelvben kell fejlesztenünk.
- Milyen programozási nyelveket ismersz? (STOP)

A programozási nyelvek listája

- A programozási nyelvek száma: több száz több ezer.
- Mi számít programozási nyelvnek?
 - Hogyan kezeljük ugyanannak a nyelvcsaládnak a változatait?
 - Ugyanannak a nyelvnek a különböző verziói ugyanazok?
 - Csak átnevezéssel új nyelvet kapunk?
 - Belevesszük-e a lekérdező nyelveket (SQL), jelölő nyelveket (HTML) stb.?
 - Foglalkozunk-e a már kihalt vagy sohasem használt programozási nyelvekkel?

A programozási nyelvek listája

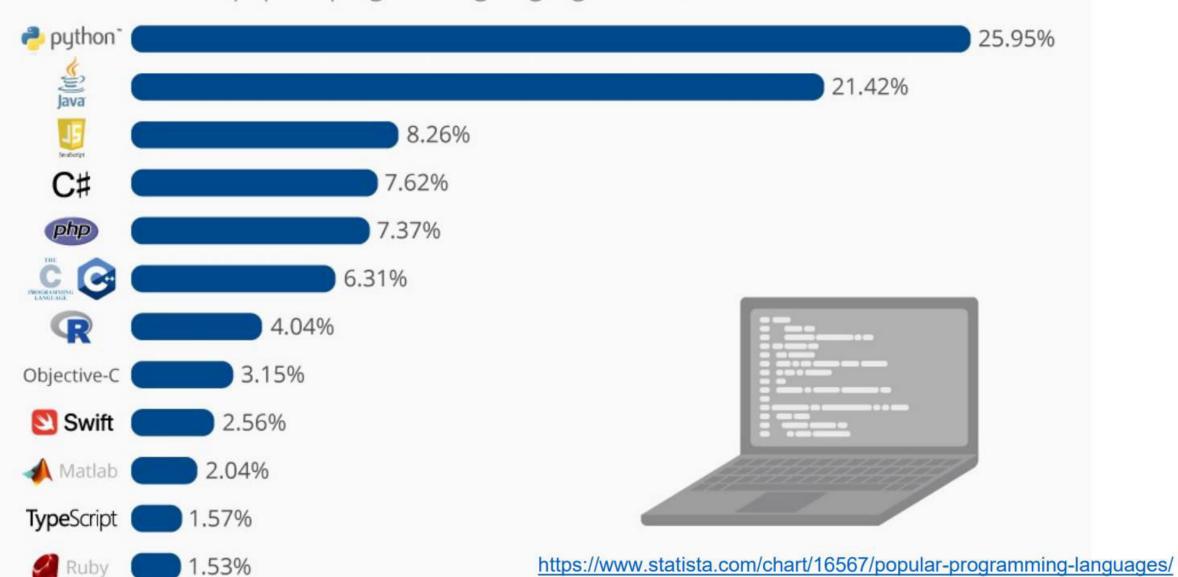
- Listák listája: <u>https://en.wikipedia.org/wiki/Lists_of_programm</u> <u>ing_languages</u>
- Ömlesztett lista: https://en.wikipedia.org/wiki/List_of_programming_languages
- Történelmi áttekintés: https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_programming_languages
- Összehasonlító lista: https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_programming_languages

https://www.tiobe.com/tiobeindex/

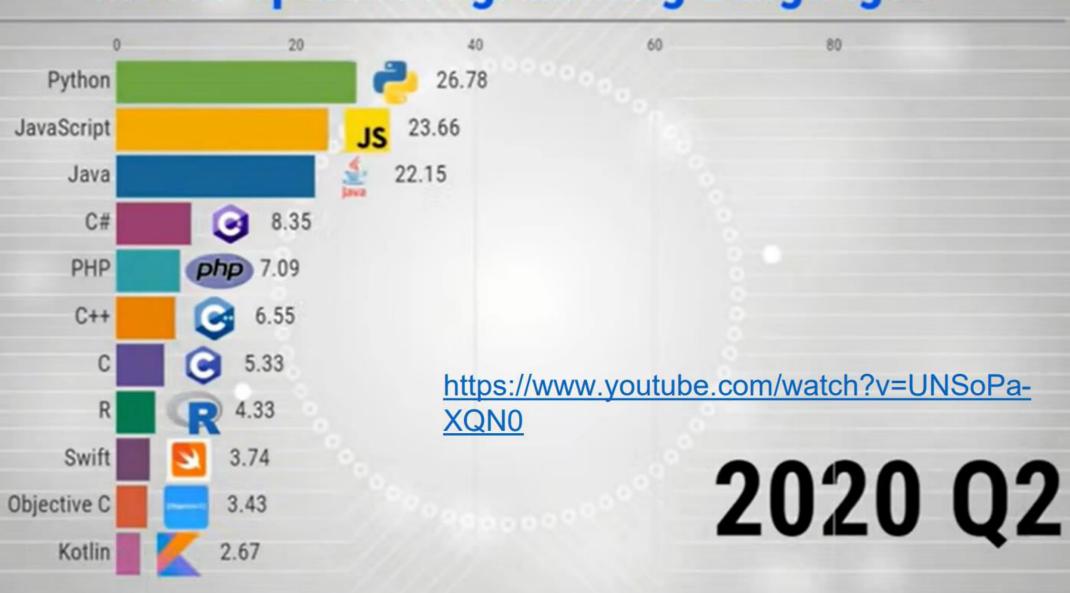
Jun 2024	Jun 2023	Change	Prograi	mming Language	Ratings	Change
1	1		•	Python	15.39%	+2.93%
2	3	^	@	C++	10.03%	-1.33%
3	2	•	9	С	9.23%	-3.14%
4	4		<u>«</u> ,	Java	8.40%	-2.88%
5	5		3	C#	6.65%	-0.06%
6	7	^	JS	JavaScript	3.32%	+0.51%
7	14	*	-GO	Go	1.93%	+0.93%
8	9	^	SQL	SQL	1.75%	+0.28%

The Most Popular Programming Languages

Share of the most popular programming languages in the world*

Most Popular Programming Languages

Nyelvek részletes áttekintése

- Assembly
- C, C++
- Java
- C#, .NET
- Python
- HTML + CSS + JavaScript
- PHP

Assembly

• Fogalmak

- Gépi kód: a processzor anyanyelve
- Assembly: közvetlen megfeleltetés a gépi kóddal

Utasítások

- A különböző architektúrákban hasonlóak, de az assembly kód nem hordozható.
- A műveletek nagyon primitívek, pl. bitek mozgatása eggyel jobbra.
- Érdekesség: egy 1 GHz-es processzoron 1 órajel = 1 nanosecundum.
- Egy tipikus művelet pár órajel hosszú.
- Tehát másodepercenként milliárdos nagyságrendű művelet hajtódik végre.
- Bonyolultabb műveletek (egyes architektúrákon már az osztás is az): egyszerűbbre visszavezetve, tehát sok órajel.

Assembly

global main

```
extern printf
        section .text
; isprime function
_isprime:
                                   ; move the parameter to ebx because that does not change
               ebx, [esp+4]
        mov
                                   ; while loop variable within the function
               ecx, 2
        mov
while loop:
                                   ; preparing for i*i
                eax, ecx
       mov
                                   ; eax * eax = edx, eax, so edx also changes
       mul
                eax
                eax, ebx
                                   ; did the square reach the parameter?
       cmp
                                   ; if yes, then the number is prime
       jnle
                isprime_end_true
                                   ; the division is made on eax
                eax, ebx
        mov
                                   ; eax / ecx; result = eax, remainder = edx
       div
                ecx
               edx, 0
                                   ; is the remainder = 0?
        cmp
               isprime end false
                                   ; if yes, then number is not prime
       je
                                   ; increment the loop variable
       inc
                ecx
               while loop
                                   ; continue the while loop
       jmp
isprime end true:
                            ; 1 = true
                eax, 1
        mov
       ret
isprime end false:
                                   ; 0 = false
               eax, 0
        mov
       ret
```

Assembly

```
; main function
main:
                                   ; loop from 2
                ecx, 2
        mov
for_loop:
                                   ; for increment
        push
                ecx
                                   ; for print result
        push
                ecx
                                   ; as parameter
        push
                ecx
        call
                                   ; call isprime with ecx parameter
                _isprime
        add
                                   ; restore stack (ecx)
                esp, 4
                                  ; possible print if prime
        pop
                ecx
                                  ; if the response is 1 => prime
               eax, 1
        cmp
               skip print
                                   ; if not, then do not print
        ine
                                   ; at this point the ecx contains the loop variable
        push
                ecx
        push
                format
                                   ; print one number
        call
                _printf
                                   ; printing ecx
        add
                esp, 8
                                   ; restore the stack (ecx + format)
skip_print:
                                  ; restore exc for loop
        pop
                ecx
                                   ; increment within the for loop
        inc
                ecx
                ecx, 20
                                   ; did we reach 20?
        cmp
                                   ; if ecx <= 20, then continue the for loop
        jle
               for loop
                                   ; end of the main function
        ret
format:
                                   ; 0a hexadecimal = 10 decimal = line feed
        db
                '%d', 0ah
```

Assembly: fordítás és futtatás

- Módszer (Windows):
 - Assembly fordítás: asm → obj
 - C szerkesztés: obj → exe
- Fájlnév: isprime.asm
- Assembly fordító
 - Nasm: https://www.nasm.us/
 - nasm -fwin32 isprime.asm
 - Eredmény: isprime.obj
- C fordító
 - MinGW: https://sourceforge.net/projects/mingw
 - Minimalist GNU for Windows; ez tartalmaz C fordítót is
 - gcc isprime.obj -o isprime.exe
 - Eredmény: isprime.exe

C, C++

- C
 - 1972-ben jelent meg (Dennis Ritchie)
 - Procedurális nyelv
 - 1990-es években a legnépszerűbb (kb. 15 évig)
- C++
 - 1985-ben jelent meg (Bjarne Stroustrup)
 - C + objektumorientált kiterjesztés
- Jellemzői
 - Közvetlenül futtathatóra fordít (pl. exe)
 - A forrás általában platformfüggetlen, az eredmény platformfüggő
 - Léteznek platformfüggő könyvtárak, pl. GUI
 - Használata: beágyazott rendszerek + ahol a teljesítmény fontos, pl. játékprogramok

C, C++

```
#include <stdio.h>
#include <stdbool.h>
bool isPrime(int n) {
    int i = 2;
    while (i * i <= n) {
        if (n % i == 0) {
            return false;
        i++;
    return true;
int main() {
    for (int i = 2; i <= 20; i++) {
        if (isPrime(i)) {
            printf("%d\n", i);
   return 0;
```

C, C++

```
#include <iostream>
using namespace std;
bool isPrime(int n) {
    int i = 2;
    while (i * i <= n) {
        if (n % i == 0) {
            return false;
        i++;
    return true;
int main() {
    for (int i = 2; i <= 20; i++) {
        if (isPrime(i)) {
            cout << i << endl;</pre>
    return 0;
```

C, C++: fordítás és futtatás

- Lehetőségek (Windows)
 - MinGW (tartalmaz fordítót): <u>https://sourceforge.net/projects/mingw/</u>
 - Code::Blocks (IDE + MinGW): https://www.codeblocks.org/
 - Microsoft Visual Studio (NEM Visual Studio Code) + Microsoft Visual C++
- C
 - Fájlnév: isprime.c
 - gcc isprime.c
- C++
 - Fájlnév: isprime.cpp
 - g++ isprime.cpp
- Fredmény mindkét esetben: isprime exe

Java

- 1995-ben jelent meg (James Gosling, Sun Microsystems)
- Ihlető nyelv: számos, de elsősorban a C++
- Fontosabb jellemzői
 - Nem közvetlenül futtathatóra, hanem Java Virtuális Gépre (Java Virtual Machine, JVM) fordít
 - Az egyes konkrét rendszereken (pl. Windows, Linux) van JVM
 - Így teljes egészében platformfüggetlen a forráskód ÉS a bináris is
 - Sokkal gazdagabb a belső könyvtára mint pl. a C++-é (pl. GUI)
 - Memóriakezelés: nincsenek pointerek, helyette garbage collector
 - Erősen objektumorientált: mindent osztályba kell tenni
 - JVM alapú nyelvek: Scala, Kotlin, Groovy, Clojure, ...
- A 2000-es és 2010-es években ez volt a legnépszerűbb
 - Elsősorban webes backend fejlesztéséhez alkalmazták
 - Mai szemmel nézve sok a hiányossága és nehézkes is, így a 2010-es évek végén elveszítette első helyét

Java

```
public class IsPrime {
    static boolean isPrime(int n) {
        int i = 2;
        while (i * i <= n) {
            if (n % i == 0) {
                return false;
            i++;
        return true;
    public static void main(String args[]) {
        for (int i = 2; i \leftarrow 20; i++) {
            if (isPrime(i)) {
                System.out.println(i);
```

Java: fordítás és futtatás

- Fogalmak
 - JRE: Java Runtime Environment (Java futtató rendszer): a futtatáshoz kell (https://www.java.com/en/download/manual.jsp)
 - JDK: Java Development Kit (Java fejlesztő eszköz): fejlesztéshez (https://www.oracle.com/java/technologies/downloads/)
 - A JDK tartalmazza a JRE-t
- Javasolt IDE-k: Eclipse, NetBeans, IntelliJ IDEA, ...
- Fájlnév: IsPrime.java (kötelező)
- Fordítás
 - javac IsPrime.java
 - Eredmény: IsPrime.class
- Futtatás
 - java IsPrime
 - (nem kell a .class)

C#, .NET

- 2000-ben jelent meg (Microsoft)
- .NET
 - Virtuális gép
 - A JVM ihlette
 - A modern Windows-okon általában alapból rajta van
 - Egyéb rendszerekre is letölthető
 - Noha a kiterjesztés exe, a megfelelő virtuális gép nélkül nem futtatható
- C#
 - Elsősorban a C++ és a Java ihlette
 - Nagyjából ugyanazokat a paradigmákat támogatja

C#, .NET

```
using System;
bool IsPrime(int n)
    int i = 2;
    while (i * i <= n)
        if (n % i == 0)
            return false;
        i++;
    return true;
for (int i = 2; i <= 20; i++)
    if (IsPrime(i))
        Console.WriteLine(i);
```

C#, .NET

```
using System;
namespace IsPrimeOop
    class IsPrimeOop
        static bool IsPrime(int n)
            int i = 2;
            while (i * i <= n)
               if (n % i == 0)
                    return false;
                i++;
            return true;
        static void Main(string[] args)
           for (int i = 2; i <= 20; i++)
                if (IsPrime(i))
                    Console.WriteLine(i);
```

C#, .NET: fordítás és futtatás

- Fájlnév: IsPrime.cs
- Fordítás
 - A Microsoft Visual Studio megfelelő verziója kell (NEM Visual Studio Code)
 - https://visualstudio.microsoft.com/downloads/ (Community: ingyenes; IDE mércével mérve meglehetősen nagy)
 - Parancssori fordítás: atipikus és nehézkes
- Futtatás
 - Kell hozzá .NET futtató környezet
 - https://dotnet.microsoft.com/en-us/download (újabb verzió Windows-ra, telepítő egyéb operációs rendszerekre)
 - Eredmény: IsPrime.exe, közvetlenül indítható

Python

- 1991-ben jelent meg (Guido van Rossum)
- Jellemzői
 - Script nyelv: fordítani nem kell, futtatásához viszont kell Python
 - Egyszerű szintaxis: oktatási célra, első szöveg alapú programozási nyelvként
 - A fő programozási paradigmákat támogatja
 - Gazdag belső és különösen gazdag külső könyvtárak
 - Általános célú, és egyre több területen piacvezető
- A 2010-es évek vége óta a legnépszerűbb programozási nyelv

Python

```
def is_prime(n):
    i = 2
    while i**2 <= n:
        if n % i == 0:
            return False
        i += 1
    return True
for i in range(2, 21):
    if is_prime(i):
        print(i)
```

Python: futtatás

- Fordítás nincs, a futtatához kell Python (https://www.python.org/downloads/)
- Fájlnév: isprime.py
- Indítás: python isprime.py

Webes fejlesztés

- Áttekintés
 - A WWW megjelenése: 1990-es évek eleje
 - Ma: több tízmilliárd böngésző, több tízmilliárd weboldal
- Technikai részletek
 - Az alapelvek egyáltalán nem változtak, a szabványok lényegüket tekintve nem változtak
 - HTTP protokoll: a böngésző kérdez, a szerver válaszol (nincs kétirányú kommunikáció)
 - A weboldal logikai felépítése: HTML (leíró nyelv)
 - A weboldal fizikai kinézete: CSS (stílusleíró nyelv)
 - A weboldal működése: JavaScript (programozási nyelv)
 - Dinamikus backend: a legtöbb nyelv kínál valamilyen megoldást, a PHP viszont örök túlélő

HTML

- HyperText Markup Language = hiperszöveges jelölőnyelv
- 1993-ban jelent meg
- Felépítése: tag-ek + attribútumok + tartalom
- HTML5
 - Jelenlegi szabvány
 - Célja: a webes alkalmazásokhoz ne legyen szükség beépülőkre (Adobe Flash, Microsoft Silverlight, Sun JavaFX)
 - A HTML5-ös támogató böngészők letiltják a fenti beépülőket

HTML

<html></html>	
<head></head>	
<title>Is Prime</title>	
<body></body>	
Nr	
Prime	
	N. D. d.
1	Nr Prime
2	1 2
	2 3
•••	3 5
	4 7
8	
19	5 11
	6 13
	7 17
	8 19
	0 19

CSS

- Cascading Style Sheets = lépcsőzetes stíluslapok
- Megjelenése: 1999
- Felépítése:
 - Szelektor + deklarációs szakasz
 - Deklarációs szakasz: kulcs: érték párok, pontosvesszővel elválasztva

CSS

```
<html>
   <head>
       <title>Is Prime</title>
       <style>
           table, th, td {
               border: 1px solid black;
               border-collapse: collapse;
               padding: 5px;
           th {
               background-color: lightgrey;
           td {
               text-align: right;
       </style>
   </head>
   <body>
       . . .
       </body>
</html>
```

Nr	Prime
1	2
2	3
3	5
4	7
5	11
6	13
7	17
8	19

JavaScript

- 1995-ben jelent meg
 - Eredetileg a Netscape böngésző script nyelve volt
- Jellemzői
 - Teljes értékű programozási nyelv, a legfontosabb paradigmákkal
 - Képes közvetlen szerver lekérdezéseket végrehajtani
 - Képes dinamikusan megváltoztatni a weboldal tartalmát
 - Számos keretrendszer (React, Angular, Vue) és rengeteg könyvtár
 - Van szerver oldali JavaScript is: NodeJS
 - TypeScript: a JavaScript típusos változata

JavaScript

```
<html>
   <body>
      Nr
             Prime
         <script>
             function isPrime(n) {
                let i = 2;
                while (i * i <= n) {
                   if (n % i == 0) {
                      return false;
                   i++;
                return true;
             let nr = 1;
             for (let i = 2; i <= 20; i++) {
                if (isPrime(i)) {
                   document.write("" + nr + "<" + i + "</td>");
                   nr++;
         </script>
      </body>
</html>
```

PHP

- Megjelenése: 1995
 - Eredeti jelentése: Personal Home Page
 - Ma: PHP: Hypertext Preprocessor
- Áttekintés
 - Célja: dinamikus backend oldali kiszolgálás
 - Alternatíva: statikus html oldal, amit a böngésző megnyit
 - Előzmény: CGI; tipikusan Perlben írt, teljes egészében generált HTML oldal
 - PHP: HTML egy része, ami a lekérdezéskor generálódik, és az eredmény a HTML oldalba került
 - A PHP kód tartalmaz klasszikus programozási elemeket, de ha a forráskódot megnyitjuk egy böngészőben, akkor ott már csak a HTML kód látszódik

PHP

```
<html>
   . . .
   <body>
      NrPrime
         <?php
function is_prime($n) {
   $i = 2;
   while ($i * $i <= $n) {
      if ($n % $i == 0) {
         return false;
      $i++;
   return true;
nr = 1;
for ($i = 2; $i <= 20; $i++) {
   if (is_prime($i)) {
      echo "".$nr."".$i."";
      $nr++;
}

         </body>
</html>
```

Historical trends in the usage statistics of server-side programming languages for websites

This report shows the historical trends in the usage of server-side programming languages since June 2021.

	2021 1 Jun	2021 1 Jul	2021 1 Aug	2021 1 Sep	2021 1 Oct	2021 1 Nov	2021 1 Dec	2022 1 Jan	2022 1 Feb	2022 1 Mar	2022 1 Apr	2022 1 May	2022 1 Jun	2022 28 Jun
PHP	79.2%	79.1%	79.1%	79.0%	78.7%	78.4%	78.1%	78.1%	78.1%	77.9%	77.6%	77.5%	77.4%	77.6%
ASP.NET	8.6%	8.5%	8.4%	8.3%	8.2%	8.2%	8.1%	8.0%	7.9%	7.9%	7.8%	7.7%	7.8%	7.7%
Ruby	4.7%	4.9%	5.0%	5.1%	5.4%	5.7%	5.9%	6.0%	6.0%	6.0%	6.0%	5.9%	5.9%	5.8%
Java	3.5%	3.6%	3.6%	3.6%	3.7%	3.7%	3.8%	3.7%	3.7%	3.8%	3.9%	4.0%	4.1%	4.1%
Scala	1.9%	2.0%	2.0%	2.0%	2,1%	2,2%	2.2%	2.3%	2.3%	2.4%	2.6%	2.8%	2.7%	2.7%
JavaScript	1.4%	1.4%	1.4%	1.5%	1.6%	1.7%	1.7%	1.8%	1.8%	1.9%	1.9%	2,0%	2.1%	2.1%
static files	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.5%	1.6%	1.6%	1.7%	1.7%
Python	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	1.4%	1.3%	1.3%	1.3%	1.3%
ColdFusion	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%	0.3%
Perl	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%
Erlang	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%	0.1%

Webes fejlesztés: módszer

- HTML, CSS, JavaScript
 - Fájlnév: index.html
 - Szerkesztés: tetszőleges modern IDE-vel
 - Elvileg közvetlenül is megnyitható, böngészőből
 - Ajánlott az élő szerveres (live server) megoldás, mert a módosítás automatikusan látszódik

PHP

- Fájlnév: index.php
- Szerkesztés: tetszőleges modern IDE
- Kell a live server; közvetlenül böngészőből nem megnyitható
- XAMPP: Apache + MariaDB + PHP + Perl (https://www.apachefriends.org/); htdocs könyvtár

Weboldalak készítése

- Közvetlenül az említett technológiákkal: ritkán
- Tartalomvezérélő rendszerek (Content Management System, CMS)
 - Drupal
 - Joomla
 - Wordpress
- Olyan szolgáltatás, ami valamilyen CMS rendszert tartalmaz
 - https://wordpress.com
 - https://sites.google.com
 - http://www.wikidot.com
 - https://pages.github.com
 - https://blog.hu
- Fontos területek
 - Domain regisztráció
 - Keresőoptimalizálás (Search Engine Optmization, SEO)

Futottak még...

- Fortran: az első magas szintű programozási nyelv, elsősorban matematika számításokra
- Algol: algoritmikus nyelv
- Lisp: neve a listafeldolgozásra vezethető vissza
- COBOL: elsősorban üzleti és banki szoftvereket írtak ebben
- BASIC: elsősorban oktatási célra
- Pascal: szintén oktatási célra
- Ada: a '80-as években egy pillanatra ez volt a legnépszerűbb
- Delphi: a Pascal OOP kiterjesztése

Futottak még...

- …és futnak még mindig
- Objective-C (1984): a C nyelv OOP kiterjesztése
- Perl (1987): script nyelv
- R (1993): elsősorban statisztikai célú programozási nyelv
- Ruby (1995) on Rails (2004): a web keretrendszer miatt lett népszerű
- Visual Basic .NET (2001): a Microsoft .NET család Basic nyelve
- Scala (2004): JVM alapú, funkcionális és 00P programozási nyelv
- Go (2009): a Google-ben tervezék, innen a neve
- Kotlin (2011): JVM alapú programozás nyelv
- Dart (2011): a Flutter (2017) nyelve, ami többplatformos fejlesztést tesz lehetővé
- TypeScript (2012): JavaScript statikus típusokkal
- Julia (2012): elsősorban számítástudományi célra lett megalkotva
- Swift (2014): az Apple terméke

Programozási paradigmák

- A programozási nyelvekben vannak közös vonások
 - https://en.wikipedia.org/wiki/Comparison_of_programming_languages_(basic_instructions)
 - Ha ismerünk néhány nyelvet, akkor egy hasonlót már könnyebben megtanulhatjuk
 - Nehézséget egy ismeretlen paradigma okozhat
- Imperatív
 - Procedurális
 - Objektumorientált
- Deklaratív
 - Funkcionális
 - Logikai
 - Reaktív

Procedurális programozás

- Utasítások
- Változók + műveletek
 - számok: egész + lebegőpontos
- Feltételkezelés
 - Egyszeres feltétel: if ... Else
 - Többszörös feltétel: switch (vagy match) ... case
- Ciklusok
 - for ciklus: index vagy felsorolásos
 - while ciklus: elöl tesztelő vagy hátul tesztelő
 - Break, continue
- Függvények

Objektum-orientált programozás

- Alapelem: osztály
 - Adatmezők (attribútumok)
 - Függvények (metódusok)
- Fontos fogalmak
 - Példányosítás: eredménye az objektum
 - Öröklődés: új osztályt hozunk létre egy már meglévő alapján
 - Túlterhelés (overloading): ugyanolyan nevű de eltérő paraméterlistájú függvényt hozunk létre ugyanabban az osztályban
 - Felüldefiniálás (overriding): ugyanolyan nevű és ugyanolyan paraméterlistájú függvényt hozunk létre a leszármazottban
 - Magába foglalás (encapsulation): kívülről csak a szükséges minimum látszódik. Technika: teljesen privát adatmezők, nagyrészt privát függvények
- Példák
 - 00 nyelvek: C++, Java, C#, JavaScript, Python, ...
 - Ismert NEM 00 nyelv: C

Könyvtárak

- Áttekintés
 - A nyelv kiegészítései
 - Általában: számos belső és áttekinthetetlenül sok külső
 - Érdemes minél többet ismerni, de mindegyiket lehetetlen
- Példák
 - Adatszerkezetek: listák, halmazok, szótárak
 - Matematika, statisztika
 - Szövegfeldolgozás, sablonkezelés
 - Adatbázis kapcsolat, üzenetkezelés
 - Hálózati kapcsolat
 - Többszálúság
 - Grafikus felület, multimédia

Könyvtárak: adatszerkezetek

- Az adatokat valahogy tárolni kell a memóriában
- Példák
 - listák: sorba rendezett elemek
 - halmazok: egy elem csak egyszer, sorrend nem definiált
 - szótárak: kulcs-érték párok
 - egyéb adatszerkezetek: nyelvfüggő
- Támogatottság
 - kezdetben csak külső könyvtárak
 - C++: a szabványos sablonkönyvtárral lett belső
 - mai nyelvek szinte mindegyikében belső
 - Python, JavaScript: részben nyelvi elem

Könyvtárak: matematika, statisztika

- Alapműveletek (+, -, *, /, %): általában nyelvi elem
- Belső matematika könyvtárak:
 - hatványozás (pl. gyökvonás)
 - Logaritmus
 - trigonometria
- Statisztika:
 - pár művelet lehet belső
 - a komolyabbakhoz többnyire külső könyvtár
- · Véletlen szám

Könyvtárak: szöveg

- String műveletek: általában belső könyvtárak
 - hossz
 - felbontás, összefűzés
 - kisbetűsítés, nagybetűsítés
 - keresés, csere
 - ellenőrzések: pl. adott karakter számjegy-e
- Kapcsolódó: karakterkódolás
- Reguláris kifejezések
- Sablonkezelés

Könyvtárak: adatok tárolása

- Adatbázisok
 - adatbázis specifikus meghajtó
 - kapcsolódás, lekérdezések, műveletek
 - adatbázis sor ↔ programozási nyelv objektum leképezés
- Üzenetkezelő rendszerek
 - üzenetek küldése és fogadása
 - queue (sor): egy valaki dolgozza fel
 - topic (téma): minden érdeklődő megkapja

Könyvtárak: hálózat

- Webszerver létrehozása
- Kapcsolódás webszerverhez
- E-mail küldés
- Távoli metódushívás

Könyvtárak: többszálúság

- Konkurencia
 - aszinkron műveletek
 - Többszálúság
 - multiprocessing
- Egyszerre több feladat párhuzamosan
 - pl. webes alkalmazások
 - párhuzamos IO
 - párhuzamosított számítás
- Szinkronizálási problémák
 - · ha több szál ugyanazt az erőforrást használja
 - erőforrás lefoglalási stratégiák

Könyvtárak: grafikus felület

- Grafikus elemek
 - Ablakok
 - Nyomógombok
 - jelölő négyzetek, rádiógombok, ...
 - rajzvászon
- Események
 - Kattintás
 - Egérműveletek
 - billentyűzet műveletek
- Elrendezések
- Multimédia
 - Kép
 - Hang
 - videó

Könyvtárak: egyebek

- Fájlkezelés: írás/olvasás, másolás, ...
- Dátumkezelés
- Külső programok indítása
- Kivételkezelés
- Memóriakezelés
- Reflexió
- Egységtesztelés
- Naplózás
- Natív kód írása

Programozási területek

- Terminál alkalmazás
- Desktop alkalmazás
- Játék
- Webalkalmazás: frontend + backend + adatbázis
- Adatfeldolgozás
- Okoseszköz alkalmazás
- Beágyazott rendszerek
- AI
- Mérnöki szimulációk

• ...

Köszönöm a figyelmet!